

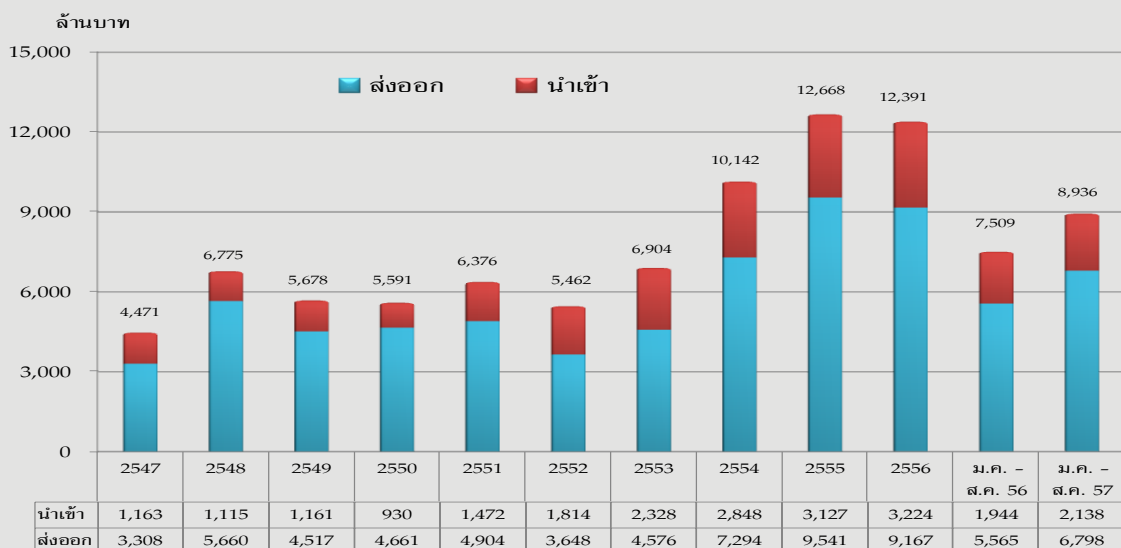
เงินตอนใต้กับการค้าชายแดนภาคเหนือ

ภาคเหนือไทยมีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีเส้นทางการคมนาคมเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านผ่านจังหวัดเชียงราย ทั้งทางบกผ่านถนน R3E R3W และทางแม่น้ำโขง ซึ่งทั้งสามเส้นทางสามารถเชื่อมต่อไปยังมณฑลยูนนานซึ่งอยู่ทางใต้สุดของจีน ส่งผลให้ภาคเหนือสามารถทำการค้าทั้งกับเมียนมาร์ สปป.ลาว และเงินตอนใต้มาอย่างต่อเนื่อง สะท้อนจากการค้าชายแดนผ่านด่านภาคเหนือปี 2556 มีมูลค่า 87,781 ล้านบาท เป็นการค้ากับเมียนมาร์ร้อยละ 67.6 สปป.ลาว และเงินตอนใต้ ร้อยละ 18.3 และ 14.1 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม แม้ปัจจุบันการค้ากับเงินตอนใต้มีมูลค่าการค้าน้อยกว่าเมียนมาร์และสปป.ลาว แต่เมื่อพิจารณาจากศักยภาพทางเศรษฐกิจ เงินมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ประชากรที่มีกำลังซื้อมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น อีกทั้งมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างภาคเหนือไทยกับเงินตอนใต้อาจไม่สะท้อนมูลค่าการค้าที่แท้จริง เนื่องจากเพื่อประโยชน์ด้านภาษีจากการมีพรมแดนติดต่อกับจีน สินค้าบางรายการจึงทำพิธีการทางศุลกากรแจ้งไปเมียนมาร์และ สปป.ลาว จากนั้นจะถูกส่งต่อไปยังจีน ดังนั้นคาดว่ามูลค่าการค้ากับเงินตอนใต้จะเพิ่มขึ้นและมีบทบาทสำคัญกับภาคเหนือในระยะต่อไป

การค้าชายแดนภาคเหนือกับเงินตอนใต้เติบโตอย่างต่อเนื่อง

จากด่านพรมแดนจังหวัดเชียงรายถึงด่านพรมแดนมณฑลยูนนานผ่านเส้นทาง R3 มีระยะทางเพียง 260 กิโลเมตร เชียงรายจึงมีความได้เปรียบด้านการขนส่งสินค้าไปยังมณฑลยูนนาน ประกอบกับสินค้าไทยมีคุณภาพและภาพลักษณ์ที่ดีเป็นที่นิยมในประเทศเพื่อนบ้าน สะท้อนจากมูลค่าการค้าในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ดังภาพ) และในปี 2556 การค้าชายแดนภาคเหนือกับเงินตอนใต้มีมูลค่า 12,391 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 177 เมื่อเทียบกับมูลค่าการค้าในปี 2547

มูลค่าการค้าชายแดนภาคเหนือกับเงินตอนใต้ ปี 2547 – 2557

ที่มา: กรมศุลกากร

สินค้าและเส้นทางการค้า

ปี 2556 สินค้าส่งออกสำคัญผ่านด่านชายแดนเชียงรายไปจีนตอนใต้ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ผลไม้สดและแช่แข็ง 2) ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม 3) ปลาเค็ม ปลาแห้ง ปลารมควัน มีสัดส่วนรวมร้อยละ 70.4 ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) อาหารและเครื่องดื่ม 2) วัตถุดิบจากสัตว์และพืช 3) เคมีภัณฑ์ และพลาสติก มีสัดส่วนรวมร้อยละ 92.8

สำหรับเส้นทางการขนส่งสินค้าไปจีนตอนใต้ ทางธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ ได้สอบถามผู้ประกอบการในพื้นที่เชียงรายช่วงเดือนเมษายน 2557 พบว่าปัจจัยการเลือกใช้เส้นทางในการขนส่งสินค้าไปจีนขึ้นกับความต้องการของลูกค้าในจีน ประเภทสินค้า และเมืองปลายทางเป็นสำคัญ โดยผู้ประกอบการส่วนใหญ่เลือกขนส่งสินค้าผ่านเส้นทางถนน R3E มากกว่าทางแม่น้ำโขงและทางถนน R3W เนื่องจากระยะเวลาการขนส่งที่สั้นกว่า ค่าขนส่งและกำหนดเวลาถึงปลายทางค่อนข้างแน่นอน และยังสอดคล้องกับลักษณะสินค้าส่งออก นำเข้าผ่านด่านชายแดนเชียงรายซึ่งส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่มีอายุการเก็บรักษาสั้นและต้องควบคุมอุณหภูมิในระหว่างขนส่ง อาทิ ผัก ผลไม้ ดอกไม้สด จึงต้องการความรวดเร็วในการขนส่ง

ระยะเวลาขนส่งสินค้าทางแม่น้ำโขงจากท่าเรือเชียงแสน - ท่าเรือกวานเหล่ย จีน ใช้เวลาประมาณ 2 - 3 วัน ขณะที่จากด่านเชียงของ - ด่านบ่อหาน จีน ผ่านถนน R3E ใช้เวลาประมาณ 1 วัน อย่างไรก็ตาม ด้วยค่าขนส่งทางเรือที่ต่ำกว่าทางบกประมาณร้อยละ 30 และระวางบรรทุกสินค้าประมาณ 100 - 200 ตันต่อการขนส่งทางเรือจึงเหมาะกับสินค้าที่มีขนาดใหญ่ มีน้ำหนักมากและไม่ต้องการความรวดเร็วนัก เช่น ชิ้นส่วนกระป๋องแช่แข็ง ยางแผ่นรมควัน น้ำมันปาล์ม สุกเกอร์โคffee เป็นต้น

บทสรุป

การค้าชายแดนภาคเหนือกับจีนตอนใต้ยังมีโอกาสเติบโตอย่างต่อเนื่อง จากความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ของภาคเหนือ การขยายตัวของเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการสนับสนุนจากภาครัฐในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ทั้งทางถนน ทางน้ำและระบบรางเพื่อสร้างความเชื่อมโยงในภูมิภาค ตลอดจนความร่วมมือระหว่างองค์กรเอกชนและความสัมพันธ์ที่ดีของผู้ประกอบการไทย - จีน อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการไทยควรเตรียมพร้อมรับสิ่งต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น อาทิ การเข้ามาของคู่แข่งจีนและพันธมิตรจากจีน การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษของไทย หากผู้ประกอบการสามารถปรับตัวได้ทันกับสถานการณ์ต่างๆ จะช่วยให้การค้าชายแดนภาคเหนือมีความเข้มแข็งและเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป
